

TYGODNIK WILEŃSZCZYŹNY

www.tygodnik.lt

W niedzielę, 26 marca, na Litwie zostanie wprowadzony czas letni. W nocy z soboty na niedzielę wskazówki zegarka należy przesunąć o godzinę do przodu.

DZIŚ

w numerze m. in.

- Litwa wśród 20 najszczęśliwszych krajów na świecie **str. 3**
- Złote gody Genovaitė i Leonida Szabanowych w Białej Wace **str. 4**

Rota

- Pielgrzymka z różnych parafii Wilna i Wileńszczyzny do Suwałk **str. 1**
- Dzień Otwartych Drzwi w Muzeum Ks. J. Obrembskiego **str. 1**

PRENUMERATA

2023

Do 19 kwietnia
trwa prenumerata
na maj
2023 roku.

Za 1,75 euro – miesięcznie
za 21,05 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,68 euro – miesięcznie
za 20,20 euro – rocznie.
(indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Nagonka na Polaków i bulwersujące fakty kradzieży głosów na rzecz socjaldemokratów

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

W poniedziałek poznaliśmy „wyniki”, jeszcze niepotwierdzone zresztą, wyborów mera rejonu wileńskiego. Na Waldemara Urbana, kandydata AWPL-ZChR, zagłosowało 49,43 proc. wyborców, chociaż w rejonie Polacy stanowią obecnie 42 proc. mieszkańców, na socjaldemokratę Roberta Duchneviča – 50,57proc. W rejonie wileńskim uprawnionych do głosowania jest niemal 90 tys. mieszkańców, a różnica głosów oddanych na kandydatów wyniosła zaledwie 526. Waldemar Tomaszewski, lider AWPL-ZChR, sytuacji nie określa mianem przegranej, argumentując to tym, że wybory te nie były wolne, a kampania oponentów – skrajnie nieuczciwa. Z kolei Urban nie wyklucza przeliczenia głosów w całym okręgu.

„Wynik jest dobry, ale faktem jest, że po brudnej i stronniczej kampanii wyborczej tych wyborów nie możemy nazwać wolnymi. Niestety. Jednym z przykładów naruszeń jest to, że w Rudominie schowanych zostało

(Dokończenie na str. 5)

Instytut Polonika odnowi kwaterę Zawadzkich na cmentarzu św. Piotra i Pawła w Wilnie

Narodowy Instytut Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą „Polonika” przeprowadzi prace konserwatorskie i restauratorskie nagrobków kwatery rodziny Zawadzkich na cmentarzu św. Piotra i Pawła na Antokolu w Wilnie.

(Dokończenie na str. 2)

FOT. INSTYTUT POLONIKA

Przedstawicielka AWPL-ZChR złożyła wniosek o unieważnienie i powtórzenie wyborów mera rejonu wileńskiego

Przedstawicielka AWPL-ZChR złożyła we wtorek, 21 marca, w Głównej Komisji Wyborczej wniosek o unieważnienie i powtórzenie wyborów mera rejonu wileńskiego. Decyzję tę uzasadnia tym, że „wybory te nie były ani wolne, ani demokratyczne”.

(Dokończenie na str. 5)

FOT. ARCHIWUM

Sezon letni. Nowe połączenia z litewskich lotnisk

W ostatnią niedzielę marca branża lotnicza rozpoczyna sezon letni. Litewskie lotniska zaproponują pasażerom ponad 80 regularnych połączeń – informują Litewskie Porty Lotnicze. Najwięcej kierunków lotów – prawie 50 – oferuje wileńskie lotnisko.

26 marca linie lotnicze „Brussels Airlines” wznowią ważne dla przedsiębiorców i polityków bezpośrednie loty z Wilna do Brukseli, „Austrian Airlines” – do Wiednia, a od początku maja „airBaltic” wznowi loty do Berlina.

Tanie linie lotnicze „Ryanair” będą oferować nowe i zaktualizowane trasy – od 26 marca do Aten i Frankfurtu, od 1 czerwca – na Korfu, a od 3 czerwca – do Warny.

Od 27 marca loty do Oslo wznowi „Wizz Air”, a od 28 marca ten węgierski przewoźnik zaferuje loty do Rzymu. Latem

„Wizz Air” poleci również do Malagi (od 10 lipca).

„airBaltic” będzie oferować nowe trasy: od 2 maja linia rozpocznie loty do Malagi i Palma de Mallorca, a 4 maja – do Heraklionu.

W sezonie letnim z lotniska w Kownie będzie można udać się w prawie 30 kierunkach.

Wśród nowych połączeń znajdzie się Bratysława (Słowacja), Bari (Włochy) i Burgas (Bułgaria). Loty do tych miast zaferuje „Ryanair”. Z lotniska

w Kownie wznowione zostaną również loty do Neapolu, Palma de Mallorca, Rodos, Rimini, Warszawy.

Lotnisko w Połdże nadal będzie oferowało popularne wśród podróżujących kierunki. „Ryanair” będzie latał do Dublina i Londynu. „Norwegian Airlines” będzie obsługiwać trasę do Oslo, a SAS do Kopenhagi. Linie lotnicze „airBaltic” będą obsługiwać loty do Rygi.

Na podst. Itou.lt

Festiwal „Kino pavasaris” zaprasza. Do obejrzenia 6 polskich filmów

16 maja startował 28. Wileński Festiwal Filmowy „Kino pavasaris”. W programie festiwalu znalazły się też polskie produkcje filmowe.

Uroczyste otwarcie festiwalu odbyło się w kinie Forum Vingis w Wilnie. Obecna na uroczystości otwarcia wicemerc Wilna Edyta Tamošiūnaitė podkreśliła, że festiwal „Kino pavasaris” stał się nieodłączną częścią Wilna. „Co roku wилnianie, goście miasta i miłośnicy kina czekają na ten festiwal z niecierpliwością. Jestem wdzięczna całemu zespołowi „Kino pavasaris” za to, że kochają kino, robią i wierzą w to, co robią. Życzę Wam niesłabnącej inspiracji i dziękuję za miłość do Wilna” – powiedziała Edyta Tamošiūnaitė.

Dzięki współpracy z Instytutem Polskim w Wilnie w programie festiwalu znalazło się kilka polskich produkcji filmowych:

„Chleb i sól” (reż. Damian Kocur), „Amator” (reż. Krzysztof Kieślowski), „A Brief History of Us” (reż. Etgar Keret), „Martwe małżeństwo” (reż. Michał Toczek), „Piękna łąka kwietna” (reż. Emi Buchwald) oraz „Szcypigłówni” (reż. Katarzyna Michowicz).

Członkiem jury programu

konkursowego Festiwalu jest Jakub Duszyński, kierownik artystyczny „Gutek Film” (Polska).

„Kino pavasaris” potrwa od 16 do 26 marca w kinach nie tylko Wilna, ale też Kowna, Kłajpedy, Szawli i Poniewieża.

Więcej informacji o festiwalu na stronie kinopavasaris.lt

Fot. I24.lt

Instytut Polonika odnowi kwaterę Zawadzkich na cmentarzu św. Piotra i Pawła w Wilnie

(Dokończenie ze str. 1)

Rodzina Zawadzkich od początku XIX wieku związana była z działalnością wydawniczą w Wilnie. Drukarnia, księgarnia, a właściwie całe wydawnictwo zaczęło powstawać w 1803 roku po reorganizacji Uniwersytetu Wileńskiego. Uczelnia chciała mieć sprawną placówkę i na jej czele poważnego profesjonalnego księgarza. Został nim Józef Zawadzki. Drukował prace naukowe związane z uniwer-

sytetem, m.in. podręczniki. Firma Zawadzkiego wydała też pierwszy tom poezji Adama Mickiewicza, dzieła Śniadeckich, Statuty Litewskie, czy historię geografii Joachima Lelewela. Po śmierci Józefa firmę przejęli synowie Adam i Feliks, a następnie wnuk Adam. Firma działała do II wojny światowej.

„Kwaterna rodziny Zawadzkich jest jedną z niewielu, która podlega ochronie ze strony państwa litewskiego. Cmentarz jako zespół

zabytkowy nie jest objęty kompleksową opieką. Jego stan z roku na rok pogarsza się, a najstarsze groby i kaplice pilnie wymagają wykonania prac zabezpieczających i konserwatorskich” – podkreśla Instytut Polonika.

Cmentarz św. Piotra i Pawła w Wilnie, zwany też „Słonecznym”, to jedna z najstarszych nekropoli w stolicy Litwy. Usytuowany jest w sąsiedztwie kościoła św. Piotra i Pawła.

Koniec fajerwerków na Litwie?

W połowie maja Sejm RL rozważy, czy zakazać używania na terytorium Litwy fajerwerków kategorii F4, które obecnie mogą być używane tylko przez pirotechników podczas świąt masowych. Parlamentarzyści zdecydują też, czy zezwolić na sprzedaż fajerwerków kategorii F2 (tzw. bamboszek) osobom, które ukończyły 18 lat, a nie jak do tej pory, 16 lat.

Przygotowanie projektu zostało podyktowane negatywnym wpływem sztucznych ogni na środowisko, zwierzęta i zdrowie ludzi, a także rosnącym niezadowoleniem społeczeństwa z imprez masowych, podczas których puszczane są w powietrze duże ilości środków pirotechnicznych.

Największy negatywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi mają fajerwerki z grupy F4. Stacje monitorowania jakości powietrza w miastach odnotowują nawet 10-krotnie zwiększone stężenie cząstek stałych, dwutlenku siarki, tlenków azotu i tlenku węgla z powodu dużej liczby fajerwerków wystrzelianych podczas różnego rodzaju imprez. Ponadto nie tylko ludzie, ale także zwierzęta domowe i dzika przyroda cierpią z powodu zanieczyszczenia powietrza i środowiska oraz hałasu powodowanego przez produkty pirotechniczne.

Jednak fajerwerki przeznaczone do użytku prywatnego (z kategorii F3) nie będą zakazane.

Jeśli poprawki do ustawy zostaną przyjęte, osoby poniżej 18 roku życia nie będą mogły kupować i używać pirotechniki kategorii F2, tzw. „bamboszek”.

Na podst. ELTA

Litwa kupi środki fortyfikacji

Na Litwie w ciągu roku ma powstać 18 parków środków kontrmobility, w których będą przechowywane różne urządzenia przeznaczone do budowy umocnień – informuje BNS.

Taki plan został przedstawiony w piątek podczas narady zorganizowanej przez sejmowy Komitet Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony.

„Powstaną parki środków kontrmobility, są to miejsca koncentracji środków kontrmobility i fortyfikacji – tzw. jeże, inne środki fizyczne ograniczające ewentualny ruch wroga. Zakupy są już planowane” – powiedział dla dziennikarzy przewodniczący komitetu Laurynas Kasčiūnas.

Członek sejmowego Komitetu Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony, były dowódca armii Arvydas Pocius powiedział na naradzie, że trzeba mieć drut kolczasty przeciw piechocie, do zatrzymania techniki mają służyć zapory przeciwpancerne. Według niego, do fortyfikacji można również wykorzystać bloki konstrukcyjne, duże kamienie, kłody, inne podobne przedmioty lub konstrukcje. Ponadto potrzebne są miny przeciwpancerne i kierunkowe, materiały wybuchowe i sprzęt.

Parki mają powstać w ciągu roku i będzie to kosztowało państwo 18 mln euro, ale kwota ta nie obejmuje zakupu sprzętu wojskowego.

Na podst. BNS

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:

ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:

LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2022

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Opublikowano listy osób, które miały być zesłane na Sybir

Litewskie Archiwum Akt Specjalnych opublikowało na stronie internetowej „Elektroninis pavardžių archyvas” (<https://lyapavardes.archyvai.lt>) nazwiska osób, które w latach 1941, 1945-1953 znalazły się na liście osób, kwalifikujących się do wywózki. Listy te są przechowywane w archiwum Centrum Informacyjnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Litewskiej SRR (MVD).

Wykazy sporządzone w 1949 roku i później zawierają znacznie więcej informacji. Listy są sporządzone według powiatów, a niektóre powiaty są podzielone na gminy. Na listach są wpisane nie tylko głowy

rodzin, ale także wszyscy członkowie rodziny, którzy mieszkali razem i prowadzili wspólne gospodarstwo rolne, wskazany jest ich rok urodzenia lub wiek, miejsce zamieszkania. Wykazy z lat 1950-1953 były sporządzone według nowego podziału administracyjnego Litewskiej SRR, według okręgów i rejonów. Spisy z tego okresu zawierają niemal wszystkie informacje o składzie rodzin, które miały być deportowane, a także dane ankietowe wszystkich członków rodzin.

Litewskie Archiwum Akt Specjalnych zwraca uwagę na to, że w wykazach sporządzonych w latach 1941, 1945-1948 dzieci praktycznie nie są wymieniane.

W spisach, ułożonych po 1949 roku, dzieci są już wymienione: na listach niektórych powiatów – od ok. 1. roku życia, w innych – od 3. roku życia.

„Listy osób, które miały być zesłane, są zdigitalizowane i publicznie dostępne, dlatego po odnalezieniu nazwiska osoby poszukiwanej w Elektronicznym Archiwum Nazwisk, listę, na której jest ono zapisane, można przeglądać w Czytelnicy Cyfrowej Elektronicznego Archiwum Informacyjnego (<https://eais.archyvai.lt/repo-ext>), w którym można czytać dokumenty bez ograniczeń” – informuje Litewskie Archiwum Akt Specjalnych.

Samochody Google Street View wracają na litewskie drogi

Tej wiosny samochody Google Street View ponownie wyjadą na litewskie drogi. W najbliższych miesiącach odwiedzą wiele miast kraju i łączące je drogi – od Wilna, Kowna i Kłajpedy po Plungiany, Jeziorosy i Telsze. Głównym celem jest aktualizacja zdjęć litewskich miast, dróg i autostrad na platformie mapowej Google Maps.

Lokalne obrazy są regularnie aktualizowane, aby obraz widocz-

ny na platformie mapowej był jak najbardziej zbliżony do rzeczywistości. Ponadto Google rejestruje nie tylko ulice i drogi Litwy, ale także strefy dla pieszych i inne miejsca, do których nie można dojechać samochodem. Dzięki temu użytkownicy mogą odbyć wirtualny spacer wokół zamku w Trokach, odwiedzić Ratusz Wileński czy wspiąć się na wydmę Pamidis.

Street View ma wiele prak-

tycznych zastosowań: może pomóc ludziom rozejrzeć się po kawiarni lub restauracji przed spotkaniem ze znajomymi, znaleźć najlepsze miejsce do oglądania biegów, poznać miasto przed udaniem się do niego i wirtualnie podróżować po całym świecie.

Samochody Google Street View wyruszą w podróż po Litwie w marcu i będą jeździć po kraju do końca października.

Fot. I24.lt

Prawie 1,6 mln euro – dla litewskich szkół poza granicami kraju

Litewskie Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu przeznaczyło prawie 1,6 mln euro dla działających za granicą 88 szkół, prowadzących nieformalne nauczanie lituanistyczne.

„Po raz pierwszy zagraniczne szkoły litewskie są wspierane ze środków budżetu państwa litewskiego nie w drodze konkursu, ale z uwzględnieniem prowadzonych przez nie programów” – powiedziała cytowana w komunikacie minister edukacji, nauki i sportu Jurgita Šiugždiniene. Jak podkreśla, konsekwentne i zapewnione finansowanie ze strony państwa, z ustaloną kwotą na dziecko, będzie promować do-

stępność litewskiej edukacji za granicą i pomoże zapewnić jakość litewskich programów edukacyjnych.

Litewski resort oświaty przeznaczył finansowanie dla szkółek litewskich, działających w Niemczech, Urugwaju, Ukrainie, Turcji, Szwecji, Singapurze, Norwegii, Luksemburgu, Kanadzie, USA, Włoszech, Hiszpanii, Islandii, Gruzji, Grecji, Wielkiej Brytanii, Chile, Austrii, Australii, Irlandii. W szkołach tych uczy się ponad 4 tys. litewskich dzieci i dorosłych.

Szkoły będą mogły wykonać przyznane przez państwo litewskiej średki na opła-

cenie wynajmu lub utrzymania pomieszczeń, wynagrodzenia dla nauczycieli, zakup podręczników i in.

Jak podano, do tej pory działającym za granicą placówkom, prowadzącym nieformalne nauczanie lituanistyczne, przeznaczano co roku 300-500 tys. euro w ramach finansowania projektów.

Szkoły te nadal mają możliwość otrzymywania funduszy na nieformalne projekty edukacyjne i sportowe: w tym roku, podczas pierwszego konkursu projektów, rozdano ponad 380 tys. euro, planowane jest ogłoszenie kolejnego konkursu.

Na podst. smsm.lrv.lt

Litwa zaprasza polskie spółki drogowe

Ministerstwo Komunikacji i Litewska Dyrekcja Dróg Samochodowych zachęcają polskie firmy drogowe do udziału w realizacji dużych litewskich projektów infrastruktury transportowej i zapraszają do udziału w przetargach publicznych.

Podczas wizyty w Polsce specjaliści Ministerstwa Komunikacji i Dyrekcji Dróg Samochodowych przedstawili strategiczne projekty drogowe kraju przedstawicielom polskiego Ministerstwa Infrastruktury, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oraz wykonawcom.

Obecnie trwają prace na odcinku II (od 72,5 do 79 km) i odcinku III (od 79 do 85 km) trasy Via Baltica A5 Kowno-Mariam-

pol-Suwałki, a ich zakończenie planowane jest na koniec tego roku. Zakup robót na odcinku I (od 56,83 do 72,5 km) planowany jest w pierwszym półroczu, na odcinku IV (od 85 do 97 km) – w drugim półroczu.

Wykonawcom z krajów sąsiednich przedstawiono możliwość udziału w przetargach na

prace na kolejnych odcinkach trasy Via Baltica, ponadto przewidziana jest przebudowa dróg A10 Poniewież-Poswole-Ryga i A8 Poniewież-Aristava-Sitkūnai, a także w najbliższych latach planowana jest przebudowa drogi A14 Wilno-Uciana oraz drogi krajowej nr 130 projektów Kowno-Preny-Olita.

Fot. Iwona Klimaszewska

Litwa wśród 20 najszczęśliwszych krajów na świecie

Według raportu Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), Litwa zajmuje 20. miejsce na liście najszczęśliwszych krajów świata i jest najszczęśliwsza spośród swoich sąsiadów.

Według „Światowego Indeksu Szczęścia” (World Happiness Report) Litwa zajmuje 20. miejsce i wyprzedza Polskę (39. miejsce), Estonię (31. miejsce) i Łotwę (41. miejsce). Ukraina zajmuje w tym badaniu 92. miejsce, Rosja 70. miejsce.

Od 2012 roku indeks publikowany przez Sieć Rozwiązań na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych ocenia ponad 150 krajów na podstawie tego, jak szczęśliwi czują się ich mieszkańcy. Dane do tegorocznego Światowego Indeksu Szczęścia zostały zebrane w latach 2020-2022.

Lista opiera się na różnych czynnikach: PKB per capita, danych o stanie zdrowia ludności i dostępie do leków, świadczeniach socjalnych, swobodach obywatelskich i rozpowszechnieniu korupcji.

W raporcie zauważono, że Litwa od sześciu lat stale awansuje w rankingu. W 2017 roku zajmowała 52. miejsce.

„Finlandia pozostaje na pierwszym miejscu szósty rok z rzędu. Litwa jest jedynym nowym krajem w pierwszej dwudziestce, awansując o ponad 30 pozycji od 2017 roku” – czytamy.

Indeks pokazuje, że dobrze radzą sobie również inne kraje Północy: po Finlandii kolejne miejsca na liście zajmują Dania i Islandia.

W pierwszej dziesiątce znalazły się także: Izrael, Holandia, Szwecja, Norwegia, Szwajcaria, Luksemburg i Nowa Zelandia.

Najmniej szczęśliwi ludzie mieszkają w Afganistanie.

Na podst. BNS

Poczta Litewska czasowo wstrzymuje wysyłanie paczek do Rosji

Poczta Litewska informuje, że czasowo wstrzymuje wysyłanie paczek do Federacji Rosyjskiej. Korespondencja pisemna, tj. listy i pocztówki będą nadal wysyłane do tego kraju.

Poczta Litewska do tej pory wysyłała przesyłki pocztowe adresowane do Rosji za pośrednictwem Poczty Łotewskiej.

„Poczta Łotewska poinformowała jednak, że w celu należytego wykonania wymogów sankcji Unii Europejskiej wobec Rosji, nie będzie już przyjmować przesyłek pocztowych zawierających rzeczy, jeśli nie zostaną podane dodatkowe dane określające kategorię rzeczy. Obecnie Poczta Litewska nie posiada decyzji o sposobie przekazywania wymaganych danych, w związku z czym nie może spełnić tego wymogu. Zwracamy uwagę na to, że Poczta Łotewska nie określiła okresu przejściowego na dokonanie niezbędnych zmian, dlatego Poczta Litewska nie mogła się do nich wcześniej przygotować” – napisała w komunikacie Poczta Litewska.

W tej chwili Poczta Litewska poszukuje rozwiązań, jak zorganizować wysyłkę paczek do Federacji Rosyjskiej.

Poczta Litewska od roku zaprzestała wysyłania paczek komercyjnych do Rosji. Od marca ub. roku w litewskich urzędach pocztowych zostały również zawieszony przekazy pieniężne do i z Rosji i Białorusi.

Na podst. post.lt

Szykuje się przebudowa dróg na granicy z Polską

W rejonach łódzieskim i kalwaryjskim planowana jest naprawa przygranicznych odcinków dróg o znaczeniu państwowym o łącznej długości 13 km – informuje Ministerstwo Komunikacji.

Wkrótce ruszy projektowanie prawie 9-kilometrowego odcinka drogi nr 2511 Łódzkie-Galiniai od Łódzkiej do granicy z Polską.

Obecnie trwają również postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zaprojektowanie przebudowy dwóch kolejnych dróg przygranicznych – drogi nr 2654 Senoji Radiškė-Naujiejė Alksnėnai do granicy z Polską (rejon kalwaryjski) i odcinka drogi nr 135 Łódzkie-Akmeniai od 9. kilometra do granicy z Polską (rejon łódzieski).

Planuje się, że jeśli procedury zamówień publicznych przebiegną sprawnie, prace wykonawcze mogłyby rozpocząć się w 2024 roku.

Przebudowa dróg przygranicznych o znaczeniu państwowym przewidziana jest w podpisany przez Ministerstwo Infrastruktury RP i Ministerstwo Komunikacji RL w memorandum o współpracy w zakresie poprawy infrastruktury drogowej regionu przygranicznego. Memorandum to ma na celu rozwój zaawansowanej infrastruktury regionów przygranicznych, tak aby wszystkie drogi po obu stronach wspólnej granicy były wysokiej jakości, bezpieczne i spełniały wymagania techniczne.

Na podst. sumin.lrv.lt

NOWINY znad Solczy

Złote годы Genovaitė i Leonida Szabanowych w Białej Wace **50 lat przeminęło szybko...**

Życiowe rozdroża często prowadzą nas do miejsc, o których nawet byśmy nie pomyśleli. Tak stało się z mieszkańcami Białej Waki – Genovaitė i Leonidem Szabanowymi, którzy świętują 50-lecie pożycia małżeńskiego. Życzenia Jubilatów złożyli: zastępca dyrektora administracji Samorządu Rejonu Solecznickiego Grzegorz Jurgo, zastępca kierownika Wydziału Pomocy Społecznej i Ochrony Zdrowia Halina Rogoża, starosta gminy Biała Waka Henryk Baranowicz, specjalistka starostwa Oksana Żertowska oraz sołtyska Elwira Żybert.

Jubilaci opowiadają, że nigdy by nie pomyśleli, iż kiedyś zamieszkają w Białej Wace. Pani Genovaitė pochodzi z Kiejdan i do Białej Waki przyjechała jeszcze jako dziecko z rodzicami, którzy zatrudnili się tutaj w zakładzie torfowym. Jej mąż Leonid pochodzi z Wołogdy (Rosja).

Na Litwie, w jednostce w Rudnikach, odbywał służbę wojskową. Wtedy młodzi ludzie się poznali. Po odbyciu służby wojskowej pan Leonid wrócił do ojczyzny, ale wrócił, oświadczył się i poślubił panią Genovaitė. Miłość pokonała dystans około 1500 km. Po założeniu rodziny młodzi zamieszkali u rodziców pani Genovaitė, gdzie urodziło się ich dwoje starszych dzieci, Andrius i Laima. Po otrzymaniu mieszkania urodziło się im trzecie dziecko – syn Valdas.

Genovaitė i Leonid Szabanowowie doczekali się już siedmiorga wnucząt i dwojga prawnuków. Jak twierdzą, są bardzo szczęśliwi. Pani Genovaitė zwierzała się, że brali ślub dwukrotnie. Na początku zawarli tylko ślub cywilny, a gdy syn przystępował do Pierwszej Komunii, to przyjęli sakrament małżeństwa.

Wracając pamięcią do swego wesela, opowiadali, że wtedy padał deszcz i śnieg. Doskonale pamiętają, jak jechali do Urzędu Stanu Cywilnego w Solecznikach, do studia fotograficznego, jak wrócili do domu i świętowali wesela. Pamiętają świadków, gości, muzykantów. Na wesela przyjechała z Wołogdy matka i matka chrzestna pana Leonida.

Pani Genovaitė pracowała w handlu, w zakładzie torfowym, ale najdłużej jako sekretarka w Gimnazjum „Śilo”, a jej mąż Leonid pracował jako kierownik, później w firmie „Żybartuva”, teraz oboje pomagają wychowywać wnuki.

Szabanowowie przyznają się, że przeżyte wspólnie 50 lat bardzo szybko przeminęły. Bóg dał im możliwość założenia pięknej rodziny i przeżyć długie lata wspólnego życia.

Solczanie czekają na Niedzielę Palmową

Niedziela Palmowa już nie za górami, dlatego Centrum Kultury w Solecznikach zaprosiło dzieci i dorosłych na warsztaty wicia palm. Zajęcia prowadziła Agata Kołodziejczyk i Olga Kunicka.

Siedząc przy długim stole, na którym leżały materiały potrzebne do wicia palm, dzieci najpierw zapoznały się ze sposobami wicia i zobaczyły, jakich roślin mogą użyć.

Przystępując do procesu wicia palmy, uczestnicy edukacji musieli najpierw wykonać jej wierzchołek, czyli mietliczkę. Później dzieci wybierały różne suszone kwiatki do ozdobienia swojej palmy, nauczyły się robić „serduszkę” i inne kształty. Uczniom pomagały palmiarki, prowadzące zajęcia, oraz ich nauczyciele.

Praca wrzała, było wiele pytań, ale po kilku godzinach starań każdy uczestnik warsztatów zabrał do domu własnoręcznie wykonaną palmę.

Stronę przygotował **Andrzej Kołosowski**

Tydzień wymiany młodzieży w Tatrach

Możliwość poznania kultur

Młodzież z Solecznik uczestniczyła w projekcie „Ekologiczne przygody dobrych sąsiadów: Bądź aktywny i zdrowo się odżywiaj – zrób to dla siebie!”

W dniach 4-11 marca w Poroninie (Polska) realizowany był międzynarodowy projekt w ramach programu Erasmus+ „Ekologiczne przygody dobrych sąsiadów: Bądź aktywny i zdrowo się odżywiaj – zrób to dla siebie!” Projekt został zrealizowany przez Stowarzyszenie „Razem możemy więcej” i Centrum Kultury Samorządu Rejonu Solecznickiego. W wymianie uczestniczyła młodzież z Polski i Litwy – uczniowie Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach, członkowie Zespołu Pieśni i Tańca „Solczanka”.

Tydzień wymiany młodzieży obfitował w treści, podczas których uczestnicy rozwiązywali bieżące problemy, toczyły się dyskusje na temat zdrowego stylu życia i odżywiania. Uczniowie pod okiem profesjonalnych trenerów byli zachęceni do uprawiania sportu, ru-

chu i aktywności w życiu codziennym. Większość zajęć odbywała się w języku angielskim, więc była to okazja do rozwoju umiejętności w posługiwaniu się językiem angielskim. Uczestnicy projektu mieli również doskonałą możliwość do poznania kultur krajów oraz zwiedzenia południowej części Polski, między innymi to Kraków, Zakopane, Dolina Kościeliska. Młodzież skorzystała z basenów termalnych w Chochołowie.

Każdy uczestnik otrzymał dyplom programu Erasmus+, potwierdzający udział w projekcie. Wrażenia i pozytywne emocje na długo pozostaną w pamięci każdego uczestnika.

Uczestnicy „Erasmus+” serdecznie dziękują Centrum Kultury Samorządu Rejonu Solecznickiego za możliwość udziału w projekcie, za wspólną realizację interesującego młodych ludzi zagadnienia.

Zmiany w ratownictwie medycznym w rejonie solecznickim

Jakość świadczonych usług wzrośnie

Efektom konstruktywnej współpracy między Samorządem Rejonu Solecznickiego a Państwową Stacją Pogotowia Ratunkowego jest przyspieszenie procesu reformy ratownictwa medycznego.

Od 1 marca br. Solecznickie Centrum Podstawowej Opieki Zdrowotnej przekazało swoje funkcje Stacji Pogotowia Ratunkowego, na nowe stanowiska pracy przeniesiono wszystkich 28 pracowników.

Stwarza się im w ten sposób warunki do szybszego i lepszego przygotowania się do zmian oraz zdobycia niezbędnej wiedzy i doświadczenia, kierownicy mają możliwość zdobycia uprawnień ratownika medycznego, bo od 2024 r. za kierownicą karetki będą mogli usiąść tylko ratownicy medyczni.

W tym tygodniu do Solecznik przybyła dyrektorka Stacji Pogotowia Ratunkowego Natalija Jasinskienė, jej zastępca Tadeusz Rodz, szef Służby Brygady Wyjazdowej Igoris Lukaševas, zastępca szefa Wydziału Zarządzania Mieniem Jarosław Nariewicz.

– Samorząd Rejonu Solecznickiego przekazał dla Wilna świadczenie usług pogotowia ratunkowego. Obejrzelśmy, oceniliśmy wasze samochody i wyposażenie, staramy się je odnowić. Punkt stacji w Jaszunach otrzymał nową karetkę. Cieszymy się, że mieszkańcy rejonu będą mieli lepszą obsługę – powiedziała Jasinskienė, dyrektorka Stacji Pogotowia Ratunkowego.

Po spotkaniu z gośćmi mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz podkreślił, że zdrowie

mieszkańców jest bardzo delikatnym tematem, dlatego też Samorząd Rejonu Solecznickiego jest zainteresowany konstruktywną współpracą ze Stacją Pogotowia Ratunkowego.

– Zrobiliśmy wszystko, aby przyspieszyć proces łączenia ratownictwa medycznego w jedną służbę, uwzględniliśmy prośby pracowników. Dziękujemy za dotrzymanie słowa co do jakości świadczonych usług oraz poprawy warunków pracy pracowników. Cieszy, że po przejęciu funkcji zaledwie dwa tygodnie później do rejonu solecznickiego dostarczono nową karetkę pogotowia z całym wyposażeniem. To jest bardzo ważne, bo to wszystko będzie służyło naszym mieszkańcom – powiedział Zdzisław Palewicz.

Łącznie w rejonie solecznickim będą pracowały trzy brygady pogotowia ratunkowego: w Solecznikach, Jaszunach i Ejszyszkach. Jeden ambulans został wyremontowany kilka lat temu przez Solecznickie Centrum Podstawowej Opieki Zdrowotnej, w tym tygodniu nowy samochód z wy-

posażeniem trafił do Centrum Pogotowia Ratunkowego w Jaszunach. Za kilka miesięcy karetka pogotowia zostanie odnowiona także w Ejszyszkach.

– Samochód ma sprzęt reanimacyjny i w razie nagłej potrzeby może okazać niezbędną fachową pomoc. Słowem, mamy wszystko. Pracownicy tymczasem uczą się jak obsługiwać nowy sprzęt. Teraz młodzież przyszła pracować. Nie brakuje pracowników. Najważniejszą motywacją jest to, że ludzie mają teraz przyzwoitą pensję – mówi Igoris Lukaševas, szef Służby Brygady Wyjazdowej. – Ten samochód ma napęd na cztery koła, taki, który jest bardzo potrzebny w rejonie. Wyraził też podziw dla mieszkańców rejonu solecznickiego. – Dobrą tradycją są spotkania z lekarzami, co jest godne najwyższej pochwały – podkreślił.

Ratownicy medyczni zdemontowali sprzęt medyczny, jaki jest w samochodzie i opowiedzieli w jakich przypadkach jest stosowany. Cena jednego samochodu z wyposażeniem to około 200 tys. euro.

Nagonka na Polaków i bulwersujące fakty kradzieży głosów na rzecz socjaldemokratów

(Dokończenie ze str. 1)

100 głosów, a różnica w dzielnicy wynosi kilkaset głosów. Ludzie zagłosowali na Urbana, a głosy powodowały na socjaldemokratę” – skomentował Tomaszewski na porannej poniedziałkowej konferencji prasowej zorganizowanej przez agencję ELTA.

Przewodniczący podkreślił, że o przegranej można mówić jedynie w sytuacji, gdy walka wyborcza odbywa się w sposób uczciwy, teraz zaś standardy działania w kampanii były dalekie od ho-

norowej, przejrzystej i sumiennej walki.

Presja i nacisk były w tych wyborach silne jak nigdy dotąd. W trakcie kampanii dochodziło nawet do kuriozalnych wręcz sytuacji, gdy, dla przykładu, jeden niedoszły radny rejonu w sposób otwarty nawoływał wyborców w rejonie wileńskim, by „chowali paszporty swoich babć” i innych osób starszych, które są gotowe głosować na kandydata AWPL-ZChR Waldemara Urbana.

Lider AWPL-ZChR podkre-

ślił także, że obserwatorzy zamiast nadzorować wybory, przeszkadzali ludziom w wyrażeniu swojej woli, tworzyli presję psychologiczną.

„Jeden przykład. Pięć tysięcy osób głosowało w domu - są to osoby starsze, osoby niepełnosprawne itd. Do małego pokoju, 10-15 metrów kwadratowych, wchodzi 8 obserwatorów, a człowiek nie może swobodnie wyrazić swojej woli” – mówił lider AWPL-ZChR.

Waldemar Urban nie wyklucza możliwości ubiegania się

o przeliczenie głosów w całym okręgu wyborczym, a nie tylko w poszczególnych dzielnicach. Wyraził też zbulwersowanie faktem, że w proces wyborczy zostało zaangażowane nawet wojsko - szaulisi, członkowie Związku Strzelców Litewskich (paramilitarna organizacja litewska). Do akcji zostały zaangażowane setki strzelców.

„W państwie demokratycznym, ukierunkowanym prozachodnio nie było jeszcze dotychczas takiej praktyki, by

paramilitarna organizacja stała przy lokalach wyborczych i kordynowała procedury głosowania” – ocenił młody polityk.

AWPL-ZChR jeszcze 5 marca br. w 31-osobowej radzie rejonu wileńskiego zdobyła zdecydowaną większość (18 mandatów), utrzymując tym samym niezachwianą pozycję lidera politycznego w rejonie podwileńskim.

Zgodnie z ustawą o samorządzie terytorialnym Rada Samorządu jest najwyższym organem zarządzania.

Obserwatorzy międzynarodowi: wybory w rejonie wileńskim nie były wolne

Podczas II tury wyborów mera w rejonie wileńskim międzynarodowi obserwatorzy stwierdzili szereg nieprawidłowości w procesie wyborczym, które noszą znamiona dyskryminacji polskiej mniejszości narodowej. Ponadto wskazali na to, że kandydat partii polskiej mniejszości narodowej AWPL-ZChR Waldemar Urban był traktowany w sposób stronniczy, co miało negatywny wpływ i na proces wyborczy, i na wynik wyborów.

19 marca na Litwie odbyła się II tura wyborów merów samorządów. Przebiegowi wyborów w rejonie wileńskim przyglądali się międzynarodowi obserwatorzy z Polski: poseł do Parlamentu Europejskiego Patryk Jaki i poseł na Sejm RP Mieczysław Baszko.

Międzynarodowi obserwatorzy podkreśliли w raporcie, że w jednostkach administracyjnych zamieszkałych w dużej liczbie oraz w sposób zwarty przez mniejszość narodową (w rejonie wileńskim Polacy stanowią ok. 43 proc. liczby mieszkańców) szczególnej ochronie prawnej, włączając w to proces wyborczy, na podstawie Konwencji ramowej Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych, podlegają osoby należące do danej mniejszości. Zabronione są także jakiegokolwiek działania, które noszą znamiona dyskryminacji na

Zdjęcie ilustracyjne

tle narodowościowym.

Oto, jakie nieprawidłowości stwierdzili międzynarodowi obserwatorzy w wyniku obserwacji wyborów w rejonie wileńskim:

- w dniu wyborów wewnątrz lokali wyborczych oraz przed lokalami wyborczymi przebywali w sposób zorganizowany umundurowani żołnierze, członkowie litewskiej paramilitarnej organizacji wojskowej Związku Strzelców Litewskich, co według relacji głosujących wywoływało presję psychologiczną oraz strach wśród osób należących do polskiej mniejszości narodowej. Trudno w sytuacji gdzie TV publiczna podkreca właśnie na tle narodowym uznać widoczny dla każdego głosującego udział organizacji paramilitarnej z długą bronią przed lokalami wy-

borczymi za rzecz naturalną

- w rejonie wileńskim, posiadającym największą liczbę wyborców, zredukowano liczbę miejsc z czterech do dwóch, w których można było oddać głos przedterminowo, co znacząco ograniczyło możliwość wzięcia udziału w wyborach osobom niemogącym głosować w dniu wyborów i ograniczyło realizację ich praw obywatelskich

- decyzją litewskiej PKW nie przydzielono funkcji przewodniczącego okręgowej komisji wyborczej w żadnym okręgu wyborczym przedstawicielowi partii reprezentującej polskość mniejszość narodową AWPL-ZChR, pomimo przyznania takiej funkcji innym partiom politycznym, co miało negatywny wpływ na transparentność wyborów

- przed wyborami litewski publiczny nadawca radio-telewizyjny (LRT) zaangażował się w proces politycznej kampanii wyborczej przeciwko kandydatowi partii reprezentującej polskość mniejszość narodową AWPL-ZChR, co miało negatywny wpływ na wizerunek kandydata wśród wyborców oraz uczciwość kampanii wyborczej, pomimo, że nadawca publiczny ma obowiązek przedstawiania różnych opinii obywateli o odmiennych poglądach

- przed drugą turą wyborów w rejonie wileńskim, najwyżsi przedstawiciele władz państwowych Litwy, czyli premier rządu i przewodnicząca parlamentu zaangażowały się w kampanię przeciwko kandydatowi należącemu do polskiej mniejszości narodowej, co jest naruszeniem standardów europejskich i Konwencji ramowej Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych, która zakazuje jakiegokolwiek form dyskryminacji ze względu na przynależność etniczną

„Powyższe dane, ukazujące szereg nieprawidłowości w procesie wyborczym podczas drugiej tury wyborów samorządowych w rejonie wileńskim, pozwalają stwierdzić, iż podczas wyborów stosowano różne formy działań prawnych oraz działań władz i instytucji w stosunku do wyborców należących do polskiej mniejszo-

ści narodowej, które noszą znamiona dyskryminacji, ponadto kandydat partii polskiej mniejszości narodowej AWPL-ZChR Waldemar Urban był traktowany w sposób stronniczy, co miało negatywny wpływ na sam proces wyborczy oraz na wynik wyborów” – podsumowali międzynarodowi obserwatorzy: europoseł Patryk Jaki i poseł na Sejm RP Mieczysław Baszko.

W poniedziałek AWPL-ZChR złożyła w Głównej Komisji Wyborczej wniosek o unieważnienie i powtórzenie wyborów mera rejonu wileńskiego. Decyzję tę uzasadnia tym, że „wybory te nie były ani wolne, ani demokratyczne”.

W drugiej turze wyborów merów rejonu wileńskiego znalazło się dwóch kandydatów: Waldemar Urban z Akcji Wyborczej Polaków na Litwie-Związku Chrześcijańskich Rodzin i Robert Duchniewicz z Partii Socjaldemokratycznej. Na kandydata AWPL-ZChR, zagłosowało 49,43 proc. wyborców, na socjaldemokratę Roberta Duchniewicza – 50,57 proc.

AWPL-ZChR w pierwszej turze wyborów samorządowych, 5 marca, zdobyła zdecydowaną większość (18 mandatów) w 31-osobowej radzie rejonu wileńskiego, utrzymując tym samym niezachwianą pozycję lidera politycznego w rejonie podwileńskim.

Przedstawicielka AWPL-ZChR złożyła wniosek o unieważnienie i powtórzenie wyborów mera rejonu wileńskiego

(Dokończenie ze str. 1)

Wnioskodawczyni Danuta Winckiewicz zaznaczyła, że w niektórych dzielnicach wyborczych znaleziono po kilkanaście kart do głosowania nieopatrzonej pieczęcią, takie zaś są uznawane za nieważne, a głosy w nich były oddane za Waldemara Urbana. Podobnie rzecz się miała w 2020 r. podczas wyborów sejmowych, kiedy to w dzielnicy Zaścianek znaleziono aż kilkadziesiąt kart bez pieczęci. Przedstawicielka AWPL-ZChR ocenia, że jest to sabotaż w wykonaniu członków komisji z partii popierających socjaldemokratów.

Wpływ na wynik wyborów

miał również fakt, że w rejonie wileńskim, posiadającym największą liczbę wyborców, zamiast dotychczasowych czterech miejsc, w których można było oddać głos przedterminowo, pozostawiono jedynie dwa, co oznacza, że wielu mieszkańców rejonu wileńskiego, chcąc oddać głos przedterminowo, musiało pokonać nawet kilkadziesiąt kilometrów, co oceniać należy jako utrudnianie obywatelom wyrażenia swej woli elekcyjnej. Zostały zlikwidowane punkty przedterminowego głosowania w Ławaryszkach i Rudominie.

Co ciekawe, decydującym o likwidacji dwóch lokali w rejonie wileńskim był głos przewodniczącej

okręgowej komisji rejonu wileńskiego, przedstawicielki partii socjaldemokratycznej. Jak przyznała sama szefowa komisji, decyzję taką podjęła ona na zlecenie sztabu partii socjaldemokratycznej.

Z takimi utrudnieniami nie spotkali się natomiast wyborcy Awiżeń, Bujwidziszek, Rzeszy, w których poparcie dla kandydata socjaldemokratów było większe niż w innych. Są to miejscowości leżące na granicy z Wilnem, więc wyborcy mieli w pobliżu cały szereg miejsc oddania głosu przed terminem.

Kolejnym wyrazem sabotażowania AWPL-ZChR była decyzja Głównej Komisji Wyborczej, która w 60 samorządach na prze-

wodniczącego okręgowej komisji wyborczej nie mianowała ani jednego przedstawiciela AWPL-ZChR, choć partia w wyborach uzyskała ponad 5,5 proc. głosów i jest parlamentarną siłą polityczną.

Rażącym naruszeniem w wyborach było to, że na kilka dni przed II turą wyborów premier z nadania konserwatystów Ingrida Šimonytė, wbrew zasadom panującym w wyższych sferach władzy i nadużywając zajmowanego stanowiska, w wyborach mera rejonu wileńskiego w sposób wyraźny i mało dyplomatyczny wypowiedziała się przeciwko kandydatowi AWPL-ZChR Waldemarowi Urbanowi. Jej niechlubnym śla-

dem podażyła również marszałek litewskiego parlamentu Viktorija Čmilytė-Nielsen.

Z uwagi na liczne i rażące naruszenia Kodeksu wyborczego przedstawicielka AWPL-ZChR wniosowała w GKW o unieważnienie i powtórzenie wyborów mera rejonu wileńskiego, zapewniając jednocześnie, by tym razem były one wolne i prawdziwie demokratyczne.

AWPL-ZChR w 31-osobowej radzie rejonu wileńskiego zdobyła zdecydowaną większość (18 mandatów / 60 proc.), utrzymując tym samym niezachwianą pozycję lidera politycznego w rejonie wileńskim.

Co łączy nowego szefa Dyrekcji Dróg Samochodowych i bogatego biznesmena?

Wyraźny zarys powiązań

Litewska Dyrekcja Dróg Samochodowych ma nowego szefa Mariusa Švaikauskasa, ten zaś z kolei ma powiązania z biznesmenem Eduardasem Grinaveckasem - szefem spółki „Tilsta”, która podpisała z dyrekcją umów na 40 mln euro.

Wiadomo, że Švaikauskas i Grinaveckas byli jednoklasistami, wspólnie uczestniczą w polowaniach i razem zarządzali mieniem nieruchomości w rejonach wileńskim i druskienickim. Dyrekcja Dróg była długo krytykowana za nieudolność i pasywność, więc doczekała się wreszcie nowego dyrektora i przekształcenia w spółkę akcyjną. Teraz zaś, już po rozstrzygniętym konkursie na stanowisko nowego szefa dyrekcji, wyszły na jaw do końca niejasne powiązania Švaikauskasa z przedsiębiorcą Grinaveckasem. Resort komunikacji twierdzi, że o powiązaniach tych dowiedział się już po tym, gdy Švaikauskas został nowym dyrektorem Dyrekcji Dróg Samochodowych.

Obecnie spółkę Grinaveckasa i Dyrekcję Dróg obowiązuje wzajemne umowy na wykonanie prac o wartości 40 mln euro. Około 900 mln euro – tyle z ko-

lei wynosi wartość umów podpisanych przez Dyrekcję Dróg z wszystkimi spółkami prowadzącymi roboty drogowe. Podkreślić również należy, że „Tilsta” należy do grupy spółek, które jedynie w roku ubiegłym podpisały z Dyrekcją Dróg Samochodowych umów na 70 mln euro. Sam Švaikauskas twierdzi, że zarząd Dyrekcji Dróg został poinformowany o jego powiązaniach z biznesmenem. Oświadczył, że na jakiś czas zawiesi swoje kontakty z jednoklasistą, określając go jako osobę spoza kręgu bliskich osób. Z informacji pionu śledczego litewskiego publicznego nadawcy radiowo-telewizyjnego (LRT) wynika, że powiązania obu panów są bliższe niż deklarują sami zainteresowani. W l. 2013-2014 Švaikauskas i Grinaveckas wspólnie zarządzali działką w rejonie wileńskim, gdzie Švaikauskas ostatecznie sam się osiedlił.

Od 2015 r. do połowy stycznia br. panowie wspólnie dysponowali również działką w rejonie druskienickim, a także jej budynkami. Z danych Centrum Rejestrów wynika, że Švaikauskas zrezygnował z tej własności już po tym, gdy dowiedział

się o swej wygranej w konkursie. Švaikauskas, zapytany o to, czy z mienia zrezygnował za namową instytucji bądź ministerstwa, by nie był kojarzony z drogowcami, oświadczył, że decyzję tę podjął sam. Z nieruchomości, znajdującej się w lasach w rejonie druskienickim, korzysta klub myśliwych „Randamonys”.

Z danych Centrum Rejestrów wynika, że obecnie zabudowaniami tymi zarządza jego siostra, która to mienie otrzymała od Švaikauskasa w ramach darowizny. Švaikauskas i Grinaveckas już byli zauważeni przez dziennikarzy na polowaniu z elitami litewskimi, w tym z drogowcami. Przed 10 laty Švaikauskas, który pracował wówczas w Samorządzie m. Wilna, przyznał się dziennikarzom, że brał udział w polowaniu komercyjnym i za „atrakcję” tę sam nie płacił, a część rachunku uregulował ówczesny szef jednej z dużych firm drogowych.

Nowy dyrektor Litewskiej Dyrekcji Dróg Samochodowych twierdzi, że w działalności klubu myśliwych „Randamonys” nie bierze udziału obecnie żadna osoba, której działalność może spowodować konflikt interesów. Minister komunikacji Marius Skuodis sytuację określa jako problem.

„Dostrzegam problem z powodu możliwości konfliktu interesów (...). O swoich obawach ministerstwo poinformowało na piśmie zarząd Dyrekcji Dróg i poprosiło zwrócić się do Głównej Komisji Etyki Służbowej, by w 100 proc. zapewnić, że żadne konsekwencje prawne nie nastąpią. Jeśli zaś nastąpią, w tym miejscu należy już mówić o odpowiedzialności” – zauważył minister.

W 2021 r. Sejm postanowił, że spółki z sektora komunikacji – dyrekcja portu w Kłajpedzie, Dyrekcja Dróg Samochodowych, lotniska litewskie, „Oro navigacija” i Dyrekcja Wewnętrznych Dróg Wodnych – będą przekształcone w spółki akcyjne, a zarządcą wszystkich ich akcji będzie państwo.

Konkurs na nowego szefa Dyrekcji Dróg Samochodowych rozpisano i ogłosiło Ministerstwo Komunikacji, choć wcześniej resort zapewniał, że decyzje w sprawie nowych dyrektorów tych spółek podejmą same zarządy.

W skład komisji konkursowej weszli w większości pracownicy ministerstwa oraz 2 członko-

wie zarządu Dyrekcji Dróg Samochodowych. Minister Skuodis tak tłumaczy decyzję o samodzielnym poszukiwaniu szefa Dyrekcji Dróg Samochodowych: „Widzieliśmy, że procesy się zatrzymały, nastąpiła stagnacja i po rozmowie z zarządem zaczęliśmy działać. Zaproponowaliśmy zarządowi udział w wyborze nowego dyrektora (...)”.

Co więc tak naprawdę łączy obu panów i jak to wpłynie na stan przejrzystości w przekształconej Dyrekcji Dróg Samochodowych? Jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie nie ma, choć zarys ich powiązań jest dość wyraźny. Nie ma również klarownej odpowiedzi na pytanie, dlaczego za wyłonienie nowego szefa Dyrekcji Dróg Samochodowych zabrało się z własnej inicjatywy właśnie Ministerstwo Komunikacji? I dlaczego konkurs odbył się w okresie świątecznym (27-29 grudnia), a zwycięzca na intratne stanowisko został wyłoniony tuż po sylwestrze (2 stycznia).

Na pewno wiadomo tymczasem, że miesięczna wypłata szefa Dyrekcji Dróg Samochodowych (przed podatkami) wynosi prawie 9 tysięcy euro, spółka zatrudnia prawie 300 pracowników. Prawie tyle samo co spółka „Tilsta”, która w 2021 r. wygenerowała zysk na poziomie blisko 11 milionów euro.

Na podst. Irt.lt, inf. wł.

Coraz więcej młodych rodzin korzysta z pomocy finansowej i osiedla się w rejonie wileńskim

Rejon wileński nadal jest bardzo atrakcyjny dla młodych rodzin – świadczy o tym nie tylko znaczny wzrost liczby mieszkańców każdego roku, ale także liczba osób, które chcą skorzystać z wsparcia finansowego na zakup pierwszego mieszkania w rejonie.

Od 1 września 2018 r. weszła w życie ustawa Republiki Litewskiej o wsparciu finansowym dla młodych rodzin przy zakupie pierwszego mieszkania:

Rejon wileński cieszy się szczególnie dużym zainteresowaniem ze strony młodych rodzin korzystających ze wspomnianego wsparcia. W pierwszym roku udzielania wsparcia (2018 r.) 22 młode rodziny otrzymały wsparcie finansowe, w 2019 r. – 34, w 2020 – 99, w 2021 – nawet 167, w 2022 r. – 85. Również w całym tym okresie kolejnych 87 młodych rodzin otrzymało dodatkowe dotacje w związku ze wzrostem liczby dzieci wychowywanych w rodzinie.

Do Administracji Samorządu Rejonu Wileńskiego w 2022 r. wpłynęły wnioski od 643 młodych rodzin, które chciały skorzystać ze wsparcia na zakup mieszkania i otrzymać oferowaną przez państwo subwencję na pokrycie początkowego wkładu własnego. Spośród złożonych zgło-

szzeń zatwierdzono 256 wniosków.

Zdaniem Lucji Lipnickiej, kierowniczką Wydziału Ekonomii i Nieruchomości, nie wszyscy spełniają określone warunki otrzymania wsparcia. Jednym z nich jest wysokość kredytu miesz-

kaniowego, według którego subwencja, przyznawana młodej rodzinie, nie może przekraczać 87 tys. euro. Kolejnym aspektem jest wielkość wsparcia udzielanego przez państwo oraz duża liczba osób oczekujących na wsparcie.

Głównymi warunkami ubiegania się o zachętę finansową jest to, że oboje małżonkowie nie mogą mieć więcej niż 36 lat lub matka bądź ojciec samotnie wychowuje dziecko (dzieci) i nie mają ukończonych 36 lat. Kolejny warunek – do dnia złożenia wniosku młoda rodzina, ani żaden z jej członków, nie posiadała domu lub jego części na terenie Litwy czy za granicą albo posiadany wcześniej lub obecnie dom, którego powierzchnia użytkowa na jednego członka rodziny jest mniejsza niż 14 metrów kwadratowych lub istniejące mieszkanie, niezależnie od jego powierzchni użytkowej, jest fizycznie zużyte o ponad 60 proc.

W zależności od liczby dzieci dotacja wynosi od 15 do 30 proc. Wsparcie udzielane jest zarówno na zakup mieszkania, jak i na budowę własnego domu. Należy zauważyć, że korzystając z tego wsparcia, można kupić mieszkanie na prawie całym terenie rejonu wileńskiego, z wyjątkiem niektórych miejscowości, które nie mieszczą się w pojęciu rejonu wileńskiego.

W rejonie wileńskim młode rodziny w większości preferują osiedlanie się na terenie gminy Mickuny – tę gminę w 2022 r. we wniosku wskazało nawet 32,81 proc. młodych rodzin. Dużo jest

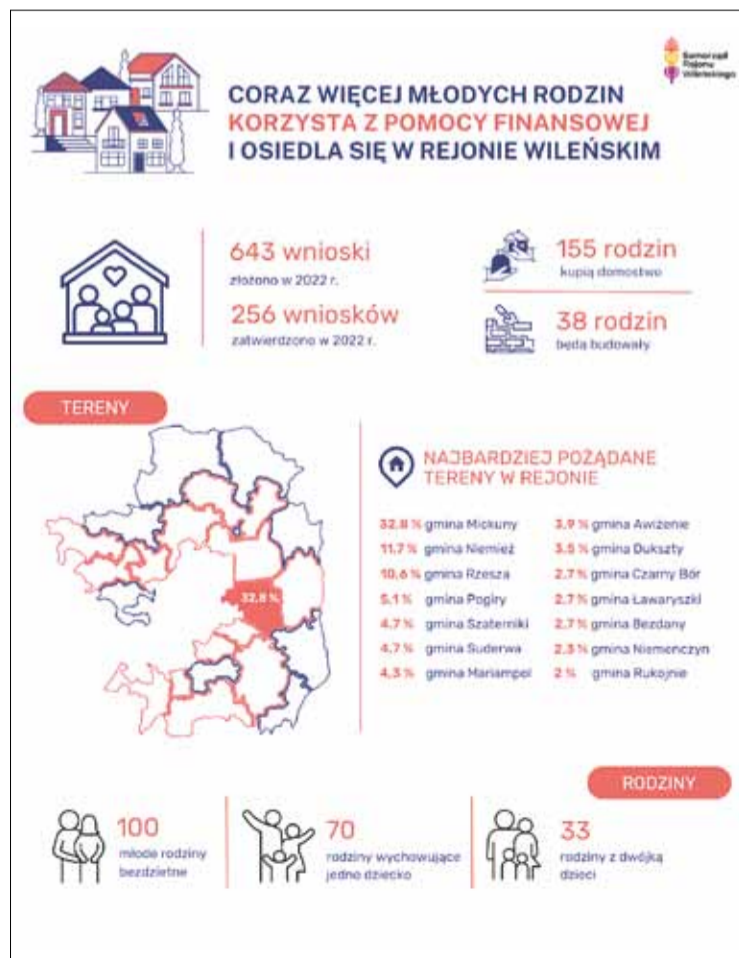
też chętnych na zakup mieszkania w gminie Niemież (11,17 proc.), trzecie miejsce pod względem pożądanym terytoriów zajmuje gmina Rzesza, w której chciałoby mieszkać 10,55 proc., gmina Pogiry – 5,08 proc.

Analizując sposób nabywania mieszkania, wyraźnie widać, że młode rodziny preferują zakup domu lub mieszkania, zakup zaznaczyło 155 rodzin. 38 rodzin zdecydowało się na budowę mieszkań ze wsparciem, inne wybrały inny sposób nabywania, np. kupno starego domu i jego renowację.

Najwięcej wniosków o wsparcie złożyły młode rodziny bezdzietne (100) i wychowujące jedno dziecko (70 rodzin). Wnioski o wsparcie złożyły 33 rodziny z dwójką dzieci, 8 rodzin z 3 dziećmi. Warto zaznaczyć, że gdy urodzi się więcej dzieci, można ubiegać się o dodatkową dotację. W 2022 r. z tej możliwości skorzystało 45 młodych rodzin.

Cieszymy się, że nowi osadnicy wybierają rejon wileński. Rejon wileński jest atrakcyjny nie tylko ze względu na tereny wokół stolicy, ale także ze względu na stworzone tu środowisko życia – niższe podatki w porównaniu ze stolicą, tańsze działki, więcej przestrzeni i piękną przyrodę.

(S-3371)

W stolicy

Konkurs na organizację programów letniego wypoczynku dzieci

Organizowany przez Samorząd m. Wilna konkurs finansowania programów letniego wypoczynku dzieci cieszy się coraz większą popularnością i otrzymuje coraz więcej wniosków. W tym roku na realizację programów letniego wypoczynku dzieci stołeczny samorząd zaplanował 500 000 euro. Znaczną część pieniędzy zaplanowano przeznaczyć na letnie zajęcia dla dzieci specjalnej troski.

„Cieszymy się, że zgłaszane do udziału w konkursie programy letniego wypoczynku dzieci są coraz bardziej jakościowe, większa jest ich różnorodność. Po zakończeniu programów opinie rodziców są w większości bardzo pozytywne, słyszymy wiele słów podziękowania. Zapraszamy wszystkich świadczycieli usług nieformalnej edukacji dzieci do składania wniosków o udział w konkursie. Mamy nadzieję, że również w tym roku konkurs będzie cieszył się dużym zainteresowaniem i wpłynie wiele ciekawych, nietradycyjnych, oryginalnych programów, z których nieodpłatnie lub za przystępną dla rodziców opłatą będzie mogło skorzystać około 12 000 dzieci” – powiedziała wicemercer Wilna Edita Tamošiūnaitė.

Świadczyciele programów

zobowiązani są zapewnić, by koszt jednego dnia pobytu w finansowanym przez samorząd obozie nie przekraczał dla rodziców 40 euro, natomiast rodzicom dzieci ze środowisk wrażliwych społecznie – nie przekraczał 10 euro. Na konkurs zgłaszane mogą być programy, w których udział mogą brać wyłącznie dzieci z terytorium Samorządu m. Wilna. W jednej zmianie obozu ma uczestniczyć co najmniej 15 dzieci. Dzieci powinny mieć zapewnione zajęcia przez co najmniej 4 godziny dziennie bez przerw. Czas trwania jednego turnusu obozowego – 5-18 dni kalendarzowych. Jedną organizacją może organizować nieograniczoną liczbę turnusów obozo-

wych. Jedno dziecko ze środków budżetu samorządu może wypoczywać nie dłużej niż 18 dni kalendarzowych.

Samorząd będzie przyjmował wnioski do **5 kwietnia 2023 roku (włącznie)**. Wnioski mogą być składane wyłącznie drogą elektroniczną za pośrednictwem Systemu Zarządzania Usługami Elektronicznymi Samorządu m. Wilna: Paraiškų priėmimas 2023 m. vaikų vasaros poilsio programų konkursui (konkursas vyksta).

Więcej informacji o konkursie udziela gł. specjalista Wydziału Ogólnego Administracji Samorządu m. Wilna Marius Labanauskas: tel. 8 694 65 313, e-mail: marius.labanauskas@vilnius.lt.

Opuszczony teren stanie się atrakcyjny

W okolicach dworca wileńskiego będzie więcej życia i przestrzeni – Samorząd m. Wilna planuje uporządkowanie opuszczonego terytorium przy kościele św. Stefana. Otrzymano już zezwolenie na realizację planu sporządzonego przez spółkę „Vilniaus planas”.

Od XVI wieku przy drodze prowadzącej przez Rudniki do Krakowa stał kościół, był cmentarz, ogród klasztorny. Przez długi czas teren ten był zielony. Później władze carskie urządziły tu więzienie, kościół zamieniono na zakład kamieniarski, a w czasach sowieckich również cały okoliczny teren stał się strefą magazynów i zakładów produkcyjnych. W pla-

nach miasta jest również odtworzenie historycznego przebiegu ul. Šv. Stepono, gdzie pierwszeństwo będą mieli piesi i rowerzyści.

Na przeważającej części terytorium zdemontowana zostanie asfaltowa nawierzchnia i założona łąka z zieleńcami dla wypoczynku i rekreacji mieszkańców. Zachowana zostanie topografia terenu, a ścieżki dla pieszych założone będą zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania – by były wygodne dla rodzin z małymi dziećmi, seniorów, osób specjalnej troski.

Główne ścieżki dla pieszych będą otaczały całe terytorium skweru św. Stefana, natomiast granica byłego cmentarza zosta-

nie podkreślona różnokolorową kostką brukową. Terytorium przy kościele św. Stefana ma się stać nowym atrakcyjnym miejscem – po odnowieniu budynku byłej kotłowni rozlokuje się w nim Centrum Młodzieżowe. W dwupiętrowym budynku będą się odbywały imprezy i różnego rodzaju inicjatywy młodzieżowe. Przy centrum zaplanowano plac zabaw dla dzieci.

Zgodnie z pomysłem architekta Pauliusa Jonisa, na porządkowanym terytorium eksponowane będą konstrukcje pamiętające brutalną inwazję w to terytorium okresu sowieckiego – suwnicę pomostową, żelbetowy rezerwar i komin. Wykorzystywane niegdyś do celów przemysłowych budynki zaadaptowane zostaną do nowej funkcji i pozwolą opowiadać zwiedzającym o burzliwej historii tego miejsca.

Na terytorium tym planowane jest również eksponowanie odkrytych w czasie badań fundamentów kaplicy św. Rocha oraz uwiecznienie w monumentalnej kompozycji pochowanych tu w XV-XX wiekach znanych wilnian.

Po remoncie kościoła pw. św. Stefana zostanie oddany wiernym.

Zapytaj, nie zbłądzisz!

Porady prawne

● **Prawo do imienia i nazwiska jest częścią prywatnego życia – czy nikogo nie zostawiliśmy za burtą? (1)**

Na mocy uchwały sejmiku udoskonalono przepisy zmiany imienia i nazwiska. Wymieniono w nich przypadki, w których możliwa jest ta zmiana.

W przestrzeni publicznej słyszeliśmy informacje o osobach, które się zdecydowały na zmianę imienia i nazwiska. Co prawda, wprowadzona zmiana regulacji prawnej wywołała niemało dyskusji po obu stronach barykady.

Część osób twierdziła, że zmiany takie zagrażają językowi litewskiemu, inni z kolei, chociaż cieszyli się z nowych możliwości, mimo wszystko krytykowali autorów pomysłu z powodu zbyt skomplikowanego procesu zmiany imienia i nazwiska. Prawnicy w tej sytuacji znaleźli się między obu tymi obozami. Podkreślają zasadę równości i zwracają uwagę na fakt, że nowy tryb wyklucza pewne grupy społeczne. Stawiają też pytanie, czy rzeczywistość sprawiedliwa jest, że osoby, które nie trafiają do wymienionych w przepisach grup, powinny obijać progi sądów, by zmienić swoje imię i nazwisko.

Przede wszystkim należy pamiętać, że artykuł 29 Konstytucji Republiki Litewskiej zakłada zasadę równości. Konstytucyjna zasada równości osób wobec prawa oznacza naturalne prawo człowieka do traktowania na równi z innymi. Należy podkreślić, że Sąd Konstytucyjny wyjaśniając założenia artykułu 29 Konstytucji niejednokrotnie stwierdzał, że konstytucyjna zasada równości, która ma być przestrzegana również przy stanowieniu prawa, zobowiązuje do jednakowej oceny prawnej jednakowych faktów i zasadniczo zabrania odmiennej oceny tych samych faktów.

W praktyce Europejskiego Trybunału Praw Człowieka kwestie dotyczące pisowni imion i nazwisk mieszczą się w obszarze życia prywatnego i rodzinnego chronionego postanowieniami art. 8 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, ponieważ imiona i nazwiska odgrywają niewątpliwie istotną rolę w ustalaniu tożsamości osoby. Również Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł, że nazwisko osoby jest jednym z elementów jej tożsamości i życia prywatnego. Zatem prawo do imienia lub nazwiska jest częścią życia prywatnego. Wynika z tego, że odmowa zmiany imienia lub nazwiska jest ograniczeniem życia prywatnego. Kiedy jednak takie ograniczenie jest uzasadnione, a kiedy nie?

(Cdn.)

W Wilnie ustawi się tysiąc nowych ławek

Do lata na ulicach i w przestrzeni miejskiej Wilna pojawi się aż tysiąc nowych ławek.

Spółka samorządowa „Grinda” rozpoczęła montaż nowych ławek od centralnej części miasta. W pierwszej kolejności wymieniane są najbardziej zużyte ławki. Nowe ławki pojawią się w miejscach, gdzie wcześniej nie było gdzie usiąść.

Design ławek jest minimalistyczny, bez wyszukanych elementów dekoracyjnych. Przy wyborze nowych ławek największą uwagę zwrócono na jakość i wygodę. Część siedziska wykonana jest z twardego, trwałego i odpornego na wpływ środowiska drewna. Konstrukcje nośne ławek wykonane są z metalu. Nowe ławki występują w dwóch rodzajach – z oparciem i bez oparcia. Kosztowały łącznie 306 tysięcy euro.

W Wilnie istnieje możliwość nabycia wyjątkowej, imiennej ławki. Wystarczy wybrać żadaną ławkę i uzgodnić to z Urzędem Miasta Wilna. Ławeczkę ozdobi mała tabliczka z wybranym napisem. Tabliczki są umieszczane na ławkach w Ogrodzie Bernardyńskim, w alei Giedymina oraz w parku Zakret. Zebrane w ten sposób środki są przeznaczone na edukację dzieci z rodzin socjalnego ryzyka.

